

Suriye'nin kuzeyindeki güvenli bölge haritası

جسور للدراسات
JUSOOR ARAŞTIRMA MERKEZİ

Hazırlayan: Enes Şevah,
Beşir Nasrullah, Obada Alabdallah

Analiz Haritaları

Eylül, 2022

Jusoor Araştırma Merkezi, bilgi yönetimi alanı ile siyasi, ekonomik ve sosyal çalışma ve araştırmaların hazırlanmasında uzmanlaşmış, bağımsız bir araştırma ve düşünce kuruluşudur. Merkez ayrıca veri, fikir ve tavsiyeler yoluyla hedeflere ve stratejilere profesyonel, gerçekçi ve doğru bir şekilde ulaşılmasına yardımcı olmak amacıyla Suriye ile ilgili devlet, toplum ve kalkınma sektörünün tüm kademelerinde yerel, bölgesel ve uluslararası düzeylerde etki ve görüş sahibi makamlar, karar vericiler ve yetkililer arasında karşılıklı etki oluşurmaya yönelik faaliyetler, etkinlikler ve eğitimlerle ilgilenmektedir.

İçindekiler

Giriş	4
1. Suriye'nin kuzeyindeki uluslararası mutabakatlarda güvenli bölge	4
A. Rusya-Türkiye mutabakatları.....	6
B. ABD-Türkiye mutabakatları.....	6
2. Suriye'nin kuzeyindeki kontrol haritasına göre güvenli bölge	8
A. Gerginliği azaltma bölgesi	8
B. İstikrarlı bölgeler.....	9
C. Güvenli olmayan bölgeler.....	9
3. Uluslararası aktörlerin güvenli bölge vizyonu	10
A. Türkiye.....	10
B. Rusya.....	12
C. İran.....	12
D. ABD.....	13
Özet	14

Giriş

Türkiye, Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurma adımlarına Haleb'in kuzey kırsalındaki Azez, Cerablus ve El-bab bölgesinde DAESH ve PKK'ya bağlı YPG birimlerine karşı Fırat Kalkanı operasyonunu başlatarak attı.

Türkiye art arda İdlib, Haleb ve Rakka bölgelerinde PKK ve Suriye rejimi güçlerine yönelik 3 askeri operasyon daha gerçekleştirdi ve Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurmak için güvenlik kuşağı bölgelerini birbirine bağlanması gereğini defalarca dile getirdi.¹

Bununla birlikte Türkiye'nin güvenli bölge oluşturma arzusu, Suriye'deki uluslararası aktörler olan ABD, Rusya ve İran tarafından bazen diplomatik bazen de askeri araçlar kullanılarak birçok zorluk ve engelle karşı karşıya kaldı. Kalmaya da devam ediyor.

Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurma önerisi 2012 yılının ortalarına kadar uzanıyor. Mayıs 2013'te Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bu fikri resmi olarak Amerikan yönetimine sunmuştu. Ancak bu istek Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından reddedildi ve ABD vaat veya iş birliği yapmamayı tercih etti.

Bu rapor ve ekindeki haritalar, Suriye'deki uluslararası aktörlerin güvenli bölge ve konseptine yönelik tavır ve bakış açılarına ek olarak güvenli bölgenin uluslararası mutabakatlardaki yeri ile mevcut kontrol haritasındaki yerini incelemektedir.

1. Suriye'nin kuzeyindeki uluslararası mutabakatlarda güvenli bölge

Türkiye, Suriye dosyasındaki ana aktörler olan Rusya ve ABD liderliğindeki Uluslararası Koalisyon ile koordinasyona sürekli olarak çok önem verdi. Ayrıca Suriye sınırlarını bütün tehditlerden ve tehdit oluşturabilecek taraflardan koruma konusu Türkiye'nin bütün toplantı ve görüşmelerinde yer aldı.

¹ “Erdoğan: “Güvenlik kuşağının halkalarını inşallah yakında birleştireceğiz”, *TRT Arapça*, 08.08.2022, [link](#)

Suriye'nin kuzeyindeki güvenli bölge haritası

Eylül 2022

Sembollerin anlamları

- Türkiye'nin Suriye sınırları
- Suriye muhalefetinin kontrolü altındaki bölgeler
- Suriye Rejiminin kontrolü altındaki bölgeler
- Suriye Demokratik Güçlerinin kontrolü altındaki bölgeler

Haritada yer alan bilgiler, tanımlamalar ve sınırlar, Jusoor Araştırma Merkezi'nin konumunu kesinlikle yansıtmaz ve aktörlere yönelik herhangi bir siyasi görüş ifade etmez.

A. Rusya-Türkiye mutabakatları

Türkiye ve Rusya Suriye'ye ilişkin bazı mutabakat zaptları imzaladılar. Ancak bu mutabakatların hiçbirinde Türkiye'nin kurmaya çalıştığı "güvenli bölge"ye açıkça bir atıfta bulunulmadı. Bununla birlikte bu bölgenin ihtiyaçlarının karşılanmasına cüzi ve nispi olarak katkıda bulunan bazı adımlar ve yürütme mekanizmaları bu mutabakatlarda yer aldı. Bunların arasında daha önce iki taraf arasında İdlib² ve Fırat'ın doğusunda Suriye-Türkiye sınırından 10 km derinlikte Suriye Demokratik Güçleri (SDG) tarafından kontrol edilen Münbiç civarında düzenlenen devriyeler ile PKK unsurlarının çekilmesi için 30 km derinlikte Münbiç ve Tel Rıfat bölgelerinde konuşlanmış Rus gözlem noktaları yer alıyor.³

Gerginliği azaltma (2017), Soçi (2018), Soçi (2019) ve Moskova (2020) muhtıralarında "güvenli bölge" ifadesinin yer almaması, Rusya'nın Suriye rejiminin ülkenin kuzeyi üzerindeki kontrolünü yeniden kazanma çabalarını baltalayabilecek herhangi bir taahhüdü yüklenmek istemediğini ve buna hazır olmadığını gösteriyor. Ayrıca bazı icraatları kabul etmesi, Türkiye'nin güvenlik endişelerini anladığını göstermenin ötesine geçmiyor. Bu da onun güvenli bölge uygulama mekanizmasını kabul ettiği anlamına gelmiyor.

B. ABD-Türkiye mutabakatları

Türk ve Amerikan Dışişleri Bakanları'nın Haziran 2018'de üzerinde anlaşmaya vardığı Münbiç Yol Haritası⁴ Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurma yolunda ilk adım ve anlaşmaya varma girişimi olarak kabul edilebilir.

Münbiç Yol Haritası'nda güvenli bölge açıkça belirtilmedi. Ancak ABD'nin PKK bağlantılı grupların Münbiç'ten çekilmesini garanti etmeyi içeren 6 aylık bir zaman çizelgesi belirlenmesi, bölgede istikrar ve güvenliğin sağlanması için yerel ve güvenlik kurumlarının kurulması ve bu istikrarın izlenmesi için iki taraf arasında ortak devriyeler yapılması gibi maddeler yol haritasında yer aldı.

Yol haritası iki taraf arasında süregelen anlaşmazlıklar nedeniyle uygulanamadı. Ancak ABD eski Başkanı Donald Trump, Ocak 2019'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a Suriye'nin kuzeydoğusunda 30 km derinlikte güvenli bir bölge oluşturulmasını teklif etti.

² "Suriye: İdlib'de silahtan arındırılmış bölge kurma anlaşmasının maddeleri neler?", *BBC Arabic*, 09.18.2018, [link](#)

³ "Soçi Mutabakat Muhtırası maddelerinin analizi", *Sputnik*, 23.10.2019, [link](#)

⁴ "Türk yetkili Münbiç yol haritası, Washington'un YPG ile ilişkisini bitirmesi için bir model", *Anadolu Ajansı*, 30 Şubat 2019, [link](#)

Bu öneri, ABD'nin Suriye'den çekilmeye hazır olduğunu açıklamasından birkaç hafta sonra geldi.

Buna göre iki taraf, Temmuz 2019'a kadar devam eden ikili görüşmelerde bulundu. Görüşmelerde Türkiye Savunma Bakanlığı karargahında Suriye'de güvenli bölge kurulması hususunda ortak koordinasyon çalışmalarına devam etmek üzere iki ülkeden askeri heyet oluşturulmasına karar verildi. Ağustos 2019'da iki taraf bu bölgenin oluşturulmasına ilişkin adımları denetlemek üzere Ortak Koordinasyon Merkezi'ni kurdu. Ancak iki taraf arasındaki anlaşmazlıklar nedeniyle bu merkez askıya alındı.

Türkiye, Fırat'ın doğusunda Barış Pınarı Harekatı'nı başlattıktan sonra iki taraf diplomatik görüşmelere yeniden başladı. 17 Ekim 2019'da Türkiye'nin endişelerini gidermek amacıyla güvenli bölge oluşturmanın ve aktif hale getirmenin önemine ilişkin anlaşmayı içeren bir belge yayınlandı.⁵

Ancak sadece birkaç gün sonra Türkiye, Rusya ile Soçi Muhtırası (2019) konusunda anlaşışını açıkladı. Ardından eski ABD Başkanı Donald Trump'ın Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurma adımlarının başarılı olduğuna dair açıklaması geldi.

Soçi Mutabakat Zaptı'nın (2019) imzalanması, Türkiye'nin ABD ile ortak açıklamada üzerinde mutabık kalınan süre sona erdikten sonra güvenli bölge oluşturma adımlarını tamamlayamama ve dolayısıyla Münbiç yol haritasının tekrar etmesi endişesinin bir sonucuydu.

Aslında güvenli bölgenin kurulmasına ilişkin Ankara ve Washington arasındaki anlaşmazlıkların temel nedeni güvenin sarsılmasıyla ilgiliydi. Bu durum, güvenli bölgenin oluşturulmasına yönelik mekanizmalar ve adımlar, yani kontrol, denetim ve uygulama konusunda ortak bir görüşe varılamamasına da yansdı.

Sonuç olarak ABD'nin Türkiye'nin kaygıları olan SDG ile iş birliğini sona erdirmeye ve terörle mücadele bahanesiyle YPG'ye silah tedarikini durdurmaya yönelik şart ve taleplerine yanıt vermemesi, iki taraf arasındaki güveni sarstı. Ankara SDG'den ağır silahların geri alınması ve silah sevkiyatını durdurmanın yanı sıra ABD ile ortak koordinasyon mekanizmasına göre güvenli bölgenin tesis edilmesi, iki ülke arasındaki güveni yeniden inşa etmede önemli bir adım olduğunu düşünüyor.

⁵ "Kuzeydoğu Suriye ile ilgili Türkiye ve Amerika'nın açıklaması", *BBC Arabic*, 10.18.2019, [link](#) .

2. Suriye'nin kuzeyindeki kontrol haritasına göre güvenli bölge

A. Gerginliği azaltma bölgesi

Mart 2020'den bu yana gerginliği azaltma bölgesi Suriye'nin kuzeybatısındaki İdlib bölgesinin yanı sıra Halep, Hama ve Lazkiye kırsallarındaki bazı bölgeleri kapsıyor. Bu bölgelerin yüz ölçümü 3.500 km²'yi buluyor.

Bu bölge, Türkiye ile Rusya arasındaki gerilimi azaltma muhtırasına göre Mayıs 2017'de kuruldu. Rejimin Soçi Muhtırası'nda (2018) üzerinde anlaşmaya varılan tampon bölgeyi kontrol altına almasının ardından bölgenin yüz ölçümü azaldı. İki taraf arasında gözlem noktalarının yerleşimi ve görevleri, devriyelerin yürütülmesi ve terörle mücadele araçları ile ilgili olarak sürdürülebilir bir sükunetin sağlanması için ortak iş birliği mekanizması konusunda ortak bir mutabakata ulaşılmadı.

Moskova ve Ankara, 5 Mart 2020'de mutabakat zaptını imzaladıklarında amaçları İdlib'i gerilimi azaltma durumundan istikrara kavuşturmak.⁶ Daha sonra Türkiye, İdlib'i güvenli bir bölgeye dönüştürmeye çalıştı.⁷ Ancak bu, garantörler arasında terörizm, ticaret ve ulaşım hareketi, mültecilerin ve yerinden edilmiş kişilerin geri dönüşü, Türkiye'nin askeri varlığı vb. konulardaki anlaşmazlıkların devam etmesi nedeniyle kapsamlı ve sürdürülebilir bir ateşkes tesis edilmesine engel oldu.

Genel olarak garantörler arasında uygulanması konusunda mutabık kalınan tedbirler, İdlib'in istikrarlı bir alana dönüşmesine yol açsa da bu, Rusya'nın burayı resmi olarak güvenli bölge olarak kabul ettiği anlamına gelmiyor. Rusya bunu Türkiye ve Suriye rejimi arasındaki iş birliğinin varlığına bağlıyor.

Rusya'nın İdlib'i istikrarlı bir bölge haline getirme çabası iki faktöre bağlı. Birinci faktör M4 ve M5 karayollarında ticaret ve ulaşım hareketliliğini harekete geçirmek. İkincisi ise bölgede HTŞ ve cihatçı örgütleri parçalayarak Humeymim üssüne yönelik güvenlik tehditlerini ortadan kaldırmakla ilgili. Rusya bunu sağlamak için Türkiye ile operasyonlara katılmayı tercih ediyor. Bu kapsamda taraflar Serakib yakınlarındaki temas hattında terörle mücadele çerçevesinde 3 ortak tatbikat yaparak bunu denedi.

⁶ "Erdoğan: İdlib'in yeniden çatışma ortamına dönüşmesine izin vermeyeceğiz", *Anadolu Ajansı*, 06.09.2020, [link](#)

⁷ "Çavuşoğlu: Güvenli bölgenin kurulmasının ardından İdlib'te yeni düzenlemeler", *Suriye TV*, 19.06.2020, [link](#)

B. İstikrarlı bölgeler

Bu bölgeler Halep'in kuzeyindeki Fırat Kalkanı ve Zeytin Dalı operasyonları ile Rakka ve Haseke'nin kuzeyindeki Barış Pınarı operasyonları kapsamında Türk ordusunun tam desteğiyle Suriyeli muhalif grupların kontrolündeki bölgelerdir.

Bu bölgelerin yüzölçümü 8.400 km² olup Afrin, El-Bab, Mare, Azez, Cerablus, Tel Abyad ve Resuleyn şehirlerini kapsıyor.

Türkiye ile Rusya arasında bu bölgeler için üzerinde anlaşmaya varılan resmi bir tanımlama bulunmuyor. Türkiye bu bölgeleri güvenli bölge olarak nitelendirirken Rusya herhangi bir tanımlama yapmaktan kaçınıyor. Görünüşe göre her iki taraf da zımnî olarak bu bölgeleri istikrarlı bölge olarak kabul ediyor. Bu bölgelerde ateşkes ihlalleri son derece düşük. Ancak istikrar sürdürülebilir değil. Ayrıca terör, ticaret, ulaşım, mültecilerin ve yerinden edilmiş kişilerin geri dönüşü konusunda herhangi bir anlaşmazlık bulunmuyor.

Gerçekten de bu bölgelere güvenlik standartlarından çok nispi istikrar standartları daha fazla uyuyor. Ateşkes ihlalleri ile askeri mevkiiler ve yerleşim yerlerine düzenlenen saldırılar devam etmekle birlikte bunlar İdlib'e kıyasla düşük bir oranda. İhlallerin kaynağı genellikle SDG bölgeleri olmakla birlikte, Suriye rejim güçleri de bombalamalar ile bu saldırılara katılıyor.⁸ Ayrıca Rusya zaman zaman hava saldırıları düzenliyor.

Bu bölgelerin ekonomik, siyasi ve güvenlik durumu, sınırların dışına doğru tersine bir göç hareketine neden oldu. Bu da istikrarlı bölgelerden güvenli bölgeye geçişi sağlama konusunda bazı iç zorlukların olduğu anlamına geliyor.

C. Güvenli olmayan bölgeler

Bunlar SDG tarafından kontrol edilen bölgeler olup büyük bir kısmı Türkiye sınırının 30 km yakınında bulunmaktadır.

Bu bölgeler ağırlıklı olarak Halep'in kuzeyi ve doğusundaki Tel Rıfat, Münbiç ve Ayn el-Arab ile Haseke'nin kuzeyindeki Derbasiye, Amuda, Malikiye, Kahtaniye ve Tel Temr ve Rakka'nın kuzeyindeki Ayn İsa şehirlerini ve kasabalarını kapsıyor.

Bu bölgeler Türkiye ve Rusya arasındaki Soçi Mutabakatı'na (2019) göre belirlendi. Bu bölgelerin durumu tam olarak tanımlanmadı. Ancak iki taraf arasında üzerinde anlaşmaya varılan önlemlerin aslında buralardan kaynaklanan güvenlik tehditlerini sona erdirmeyi amaçlamasından dolayı

⁸ "Suriye rejiminin Halep kırsalındaki bir halk pazarını bombalamasında 5'i çocuk çok sayıda kişi öldü", *Al-Hurra*, 19.08.2022, [link](#)

genellikle güvenli olmayan bölgeler olarak kabul ediliyor. Bunun için Fırat'ın doğusunda Türkiye sınırından 10 km içeride Rusya ile ortak devriyeler düzenlendi. Rusya ve Suriye rejimi, PKK'nın geri çekilmesini ve kurduğu altyapının yok edilmesini sağlamak için sınır şeridi boyunca gözlem ve izleme noktaları kurdu.

Ancak bu bölgelerdeki büyük askeri hareketlerin durmuş olmasına ve Soçi Muhtırası'nın uygulanmasına yönelik izleme ve kontrol mekanizmasının devam etmesine rağmen Türkiye, Rusya'nın vaatlerini yerine getirmemesinden dolayı bunları bozuk mekanizmalar olarak görüyor. Bu nedenle Ankara 2021 Ağustos'undan itibaren SİHA'lar ile PKK ve SDG mevzilerine yönelik yoğun hava operasyonları düzenlemeye başladı.

3. Uluslararası aktörlerin güvenli bölge vizyonu

A. Türkiye

Türkiye'nin vizyonuna göre Suriye'nin kuzeyindeki güvenli bölge, diğer aktörlerden farklı olarak derinlik, yönetim ve kontrol olmak üzere 3 ana konu ile ilgili.

Türkiye sınır şeridi boyunca 30 km'lik bir derinlik talep ediyor. Bu derinlik Tel Rıfat ve Münbiç bölgelerinde artıyor.⁹ Ayrıca bölgenin terör listelerinde sınıflandırılan örgütlerden tamamen arınmış olacak şekilde izleme ve kontrol mekanizmalarının başarılı olması, mültecilerin ve yerinden edilmiş kişilerin geri dönüşünü sağlayacak koşulların tesis edilmesine yardımcı olmak için konuşlandırıldığı bölgelerde askeri varlığını sürdürmek istiyor.

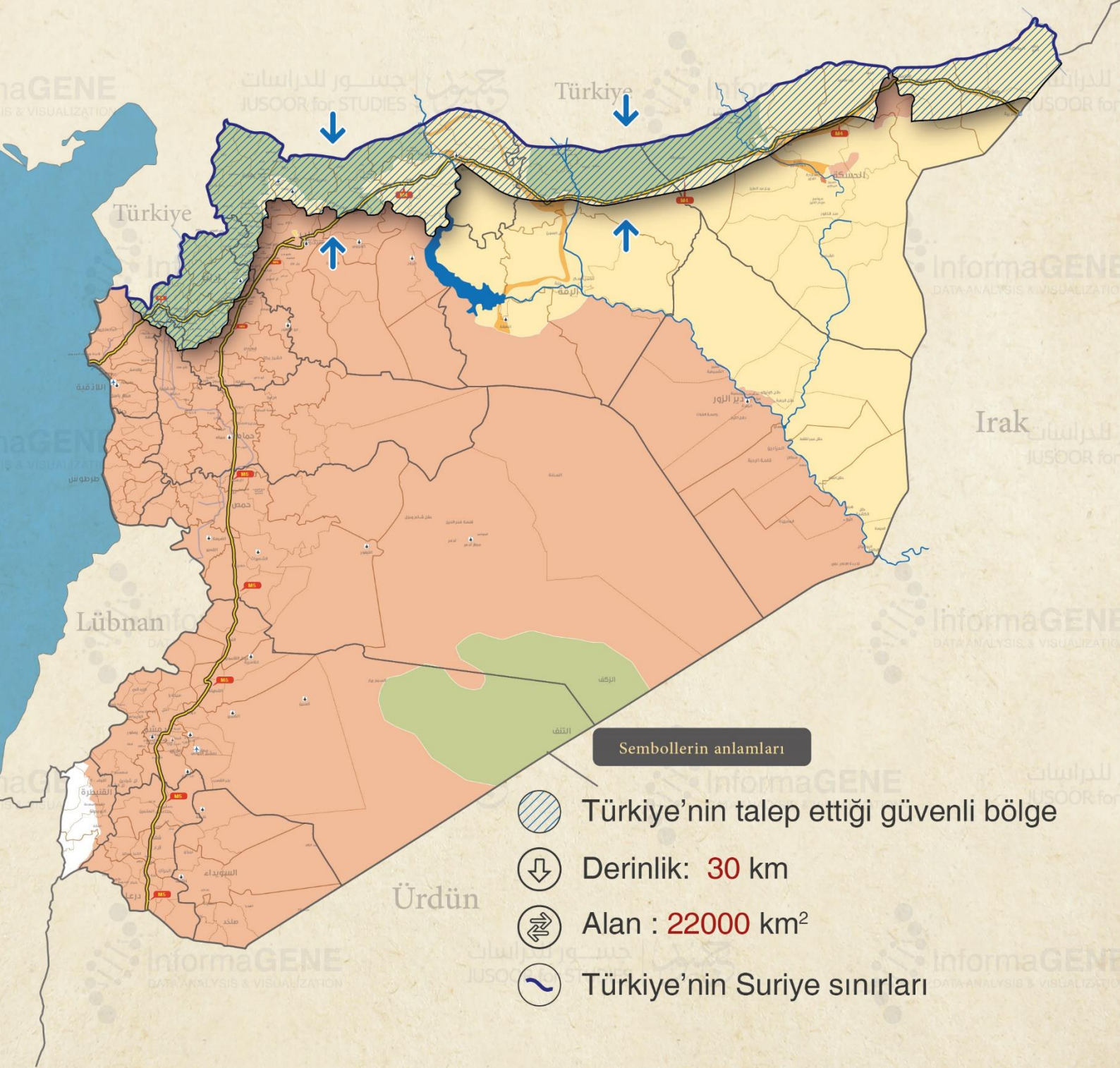
Türkiye'nin Soçi Muhtırası (2019) kapsamında kurulan izleme ve takip mekanizmasının etkinliği ile ve Rusya ve rejimin ciddiyetine olan güveninin azalmasıyla birlikte, gelecekte bu mekanizmayı değiştirmek isteyebilir. Bu amaçla üzerinde mutabık kalınan hususları uygulamak için tek başına veya Rusya ile ortaklaşa olarak rejim güçlerinin bulunduğu ve şimdiye kadar güvensiz olarak tanımladığı bölgelerde askeri noktalar kurarak kendi güçlerini devreye sokabilir.

Türkiye ayrıca ateşkesi sürdürülebilir bir şekilde tesis ettikten ve terörle mücadele dosyasını çözdükten sonra yerinden edilenlerin güvenli bölgeye geri dönüşünü sağlamak için yeniden yapılanma sürecine uluslararası destek bekliyor. Çünkü yerinden edilenlerin büyük kısmı Türkiye topraklarında yaşıyor.

⁹ "Erdoğan: Türkiye'nin güneyindeki güvenli bölge 'acil bir zorunluluk' haline geldi", *Anadolu Ajansı*, 30.05.2022, [link](#)

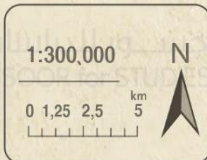
Türkiye'nin vizyonuna göre güvenli bölge haritası

Eylül 2022

Sembollerin anlamları

- Türkiye'nin talep ettiği güvenli bölge
- Derinlik: **30** km
- Alan : **22000** km²
- Türkiye'nin Suriye sınırları

Haritada yer alan bilgiler, tanımlamalar ve sınırlar, Jusoor Araştırma Merkezi'nin konumunu kesinlikle yansıtmaz ve aktörlere yönelik herhangi bir siyasi görüş ifade etmez.

- Suriye muhalefetinin kontrolü altındaki bölgeler
- Suriye Rejiminin kontrolü altındaki bölgeler
- Suriye Demokratik Güçlerinin kontrolü altındaki bölgeler

B. Rusya

Rusya, Suriye'nin kuzeyinde güvenli bir bölgenin varlığını veya kurulmasını tanımıyor. Rusya'nın Türkiye ile imzaladığı ortak mutabakat zaptı çerçevesinde uygulanan prosedürlerin aslında güvenli bölge oluşturmayı amaçladığı görülüyor. Rusya bunun yerine anlaşmazlıkları çözmeyi ve siyasi çözümü ilerletmeyi sağlayacak istikrarı tesis etmeyi hedefliyor.

Rusya, Soçi Muhtırası'nda (2018) öngörülen maddeleri ihlal ettiği için Türk kuvvetlerinin İdlib'teki görevlerinin boyutu, konuşlanması ve niteliğini onaylamıyor. Bu nedenle Moskova Mutabakatı'nın (2020) imzalanmasından hemen önce yapılan müzakerelerde rejimin kontrol ettiği bölgelerdeki 14 gözlem noktasının kaldırılmasını talep etti. Ayrıca M4 uluslararası karayolunun güneyinde yer alan Türk askeri noktalarının geri çekilmesi ve asker sayısının azaltılması talebinde bulundu. Ancak Türkiye bunu reddetti.¹⁰

Moskova, Türkiye'nin Suriye'deki askeri varlığını geçici ve Suriye rejimi ile koordinasyonsuzluk hali olarak ele alsa da¹¹ Adana Anlaşması'nın (1998) revize edilmesini sağlayacak şekilde kendi himayesinde iki taraf arasında koordinasyon olması halinde bu tavrını yeniden gözden geçirmeyi kabul edebilir. Bu nedenle Moskova, rejimle koordineli olarak ve siyasi bir çözüme ulaşılan kadar M4 uluslararası yolunun kuzeyinde sınırlı bir Türk askeri varlığını kabul edebilir. Ancak Türkiye'nin bulunduğu bölgeleri güvenli bölge değil, güvenlik bölgeleri olarak değerlendirecektir.

C. İran

İran, Suriye'nin kuzeyinde güvenli bir bölgenin varlığını veya kurulmasını tanımıyor. Türkiye'nin bu konudaki taleplerine bakışı da diğer uluslararası aktörlere göre daha katı görünüyor.¹² İran Ankara'nın güvenlik kaygılarının ancak rejimle iletişim ve koordinasyon yoluyla, yani Adana Anlaşması'nın (1998) yeniden aktif hale getirilmesiyle ele alınması gerektiğini defalarca vurguladı.¹³

¹⁰ "Buna da 6 ay dayanabildi", *Habertürk*, 17.09.2020, [Link](#)

¹¹ "Rusya'nın Şam Büyükelçisi: Suriye'yi ekonomik olarak desteklemek için yeni tedbirler geliştirme çalışmaları sürüyor", *Halep Web Sayfaları Birliği*, 11.10.2020, [link](#)

¹² "İran: Amerika'nın Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurulmasına yönelik hamlesi kışkırtıcı", *Reuters*, 16.08.2019, [link](#)

¹³ "Türkiye-Suriye arasındaki Adana Anlaşması: Çok yönlü bir güvenlik protokolü", *Al-Jazeera Net*, 08.11.2016, [link](#)

Bu nedenle Tahran, Ankara'nın Suriye'ye müdahalesinin sınırdan 5 km derinlikte bir güvenlik bölgesiyle sınırlı olduğunu düşünüyor. Ona göre geri kalan bölgelerde terörle mücadele sadece rejim güçlerinin sorumluluğunda.

Başka bir deyişle İran, Adana Anlaşması'nın herhangi bir şekilde gözden geçirilmesini desteklemiyor gibi görünüyor. Bu durum, Suriye'de rejimin yerel ve uluslararası alanda yeniden kabul görmesi ve bütün ülke üzerindeki kontrolünün yeniden sağlanmasına dayanan çözüm yaklaşımıyla tutarlılık arz ediyor.

D. ABD

Teorik olarak ABD'nin güvenli bölge konusunda sabit bir duruşu yok. ABD'nin eski başkanı Donald Trump yönetimi Suriye'nin kuzeyinde güvenli bölge kurulmasını kabul etmişti. Ancak Joe Biden yönetimi güvenli bölgenin Suriye'nin kuzeyinde istikrara zarar verebileceğini ve terörle mücadele operasyonlarını olumsuz yönde etkileyebileceğini belirtti.

Washington güvenli bölgenin kurulmasını kabul ettiğinde bile idare ve yönetim, izleme ve takip mekanizmaları konusunda net bir vizyon olmamasının yanı sıra bu konuda Türkiye ile büyük bir anlaşmazlık yaşadı.

Amerika'nın güvenli bölgeye yönelik politikası, Türkiye'nin ABD güçlerinin kuzeydoğu Suriye bölgelerinden çekilmesi talebinin arkasındaki sebep olabilir.¹⁴ ABD güvenli bölge kurma çabalarının önündeki en büyük engel olarak kabul ediliyor. Washington öz yönetim, SDG ve YPG gibi yerel müttefiklerini yeni yerel yönetim konseylerine katılmaktan tamamen dışlamak istemedi. Ayrıca gelecekte Suriye'den çekilme veya kuvvet sayısını en aza indirme arzusu doğrultusunda, güvenli bölgeyi denetleme görevini uluslararası güce devretmeye çalıştı.

¹⁴ “Erdoğan, ABD güçlerini Fırat'ın doğusunu terk etmeye çağırıyor”, *Anadolu Ajansı*, 20.07.2022, [link](#)

Özet

Türkiye'nin Suriye'nin kuzeyinde güney sınırının tamamında güvenli bölge oluşturma çabalarının önünde birçok engel bulunuyor. Bununla birlikte geçen yıllar Ankara'nın gerek doğrudan yönettiği ve muhalif grupların konuşlandığı bölgeleri koruyarak gerekse de ana aktörlerle anlaşarak sınırlarındaki bölgelerin PKK ve Suriye kolundan arınması amacıyla bu bölgeyi kurma adımlarını tamamlamakta kararlı olduğunu gösterdi.

Mevcut verilere göre Rusya, Türkiye ile iş birliği yapmaya en istekli taraf olarak görünüyor. Rusya resmi olarak güvenli bölgeyi kabul etmese de PKK tehditlerine son verilmesi ve mültecilerin geri dönüşünü garanti altına alacak siyasi ve güvenlik adımlarını atmayı pratikte bir oldubitti olarak empoze edebildiği sürece kabul edebilir. Bu durum, diplomatik çabalar ulusal güvenlik ihtiyaçlarına yanıt vermediği takdirde Türkiye'nin Münbiç, Tel Rıfat veya Fırat'ın doğusunda askeri bir operasyon düzenleme seçeneğinden vazgeçtiği anlamına gelmiyor.

جسور

جسور للدراسات
Jusoor Araştırma Merkezi

📍 Mall of Istanbul - Ofis Plaza
2nd Kat, Ofis#3-Bařakřehir
İSTANBUL / TÜRKİYE

☎ + 90 555 056 06 66

🐦 /jusoorstudies

f /jusoorstudies

📧 /jusoorstudies

✉ info@jusoor.co

🌐 www.jusoor.co